

Mișcarea intelectuală în străinătate

FILOSOFIE

André Cresson, *Les Bases de la Philosophie naturaliste*. F. Alcan, 2.50.

O expunere scurtă a concluziunilor filosofice, pe care le permite starea actuală a științii.

Ernest Macckel *Religion et évolution*, trad. par C. Bos, Schleicher frères.

Traducerea a trei conferințe pe care savantul naturalist le-a ținut la Berlin pentru a arăta alitudinea echivocă a bisericii față de știință, și în special față de doctrinele evoluționiste. E mai mult o carte de polemică.

Olivier Lodge, *Tu vie et la matière*, trad. par L. Maxwell, F. Alcan, 2.50

Duscăluirea vederilor filosofice ale însoimnalului fizician în chestiunea vieții și a materiei.

Léon Jouvin, *La Morale sans Bien*. Perrin et Co., Paris.

O lucrare de speculațiune metafizică-morală. Pleciud de la ideia că binele nu există în natură, autorul crede că el există mai presus de natură, de vreme ce noi putem constata că el nu există în natură, deci avem intuiția a ceva care ar fi binele absolut. Acesta fiind idealul către care trebuie să tindem, ială că poate să existe o morală fără bine în natură.

Frederic Marison. *The Creed of a Layman*. Macmillan, 7. sh. 6 d.

Un fel de profesie de credință a autorului în chestiunea religioasă și tot

odată un studiu psihologic asupra evoluției sale proprii sufletști.

ISTORIE, ISTORIE POLITICA, ISTORIE CULTURALA

Dr. Cabanès, *Les Indiscrétions de l'Histoire*, 4-o serie. Albin Michel.

În această nouă serie de studii medico-istorice, autorul se ocupă cu res-tabilirea adevărului în chestiunea mor-ții unor însemnate personaje istorice : ducesa de Orléans, Colbert, Louvois, Racine, Vauban, Hoche și Beaumar-chais.

Maurice Vitroc, *Philippe-Egalité et Monsieur Chiappini*. M. Daragon.

Combaterea afirmațiunii lui Paul Du-mont cum că Louis-Philippe nu ar fi fiul lui Philippe-Egalité, ci al italia-nului Chiappini, și că ar fi fost la mij-loc o substituțiune de copii.

Eugène Welvert, *Lendemains révolutionnaires: Les Régicides*. Cal-man-Lévy.

Un studiu interesant asupra soartei revoluționarilor după terminarea revo-luției. Se arată aice soarta celor 462 convenționali cari au participat la con-damnarea lui Ludovic XVI, și vicisi-tudinile vieții lor.

Henry Houssaye. *La Garde meurt et ne se rend pas*. Perrin, Paris.

Autorul pune în îndoială autentici-tatea acestei fraze celebre și discută toate afirmațiunile care s'au adus în susținerea existenței ei.

Gulielmo Ferrero, *Grandezza e decadenza di Roma*. Volume Quinto. *Augusto ed il grande Impero*. Milano, Treves, 1907. Acest al cincilea volum al monumentalei opere, cuprinde anii dela 15 a. Ch. pină la moartea lui August.

Ministero della Marina, *Monographia storica dei porti dell'antichità nell'Italia Insulare*. Roma, 1907.

Porturile Corsicii sînt studiate de A. Ferritto; al insulelor toscane de P. Vigo; ale Sardiniei de Augusto Zerri iar ale Siciliei de prof. G. M. Columba.

Karl von Levetzow, *Louise Michel*. Friederich Rohbarth, 1,50 Leipzig.

E volumul al XIV din colecția „Die Frau”, in care se dau biografiile femeilor celebre. Autorul pune in evidență bine rolul insemnat pe care aceeași femeie revoluționară, „Fecioara roșie”, l-a avut in timpul comunei.

Oscar Browning, *The Fall of Napoleon*. John Lane, 12 sh., 6 d.

Un studiu bine documentat asupra epocii dintre 1813 și 1815 din istoria Franței și a împrejurărilor care au determinat căderea marelui cuceritor.

Pribram, *Geschichte der oester. Gewerbepolitik von 1748-1760*. I. Band, Leipzig 1907.

Un volum de 614 pg. care tratează jumătate de veac de politică industrială austriacă.

F. V. Duhn, *Pompeji, eine hellenistische Stadt in Italien*. Leipzig, Teubner.

Face parte din colecția „Aus Natur und Geisteswelt”; autorul arată introducerea culturii hellene in Italia, prin mijlocirea orașului Cumae; transformarea acestia in cultura hellenistică, după moartea lui Alexandru, și ca exemplu, orașul Pompeji.

ȘTIINȚA.

M. I. Nergal, *Evolution des mondes*. Schleicher frères, 1,50.

O lucrare de popularizare a teoriilor cosmogonice. Autorul arată că pre-

tinsa immutabilitate a cerului, nu-i de cit un basm, și că in univers se înlănțește materia in toate stările de condensatio și de disociațiune.

Haeckel, *Les Merveilles de la vie*. Schleicher frères, 2,50.

O complectare a scrierii „Enigmele universului” ale aceluiași autor. Autorul caută să explice minunile vieții prin aplicarea principiilor mecanice la viață.

E. Metchnikoff, *La Longévité dans la série animale*. Maloine.

Studii asupra duratei vieții și asupra mijloacelor de a o prelungi.

Marage, *Travail développé pendant la phonation*. Académie des Sciences.

O comunicare făcută la Academia de științi diu Paris. Autorul a căutat să măsoare valoarea exactă a muncii efectuate in timpul vorbirii, și a ajuns la oarecare rezultate.

SOCIOLOGIE. STUDII SOCIALE.

Ernest Van Bruyssel, *La vie sociale, les évolutions*. Flammarion.

Un fel de istorie pe scurt a omenirii din punct de vedere al evoluției ideilor, și al progreselor realizate de omenire in sensul cuceririi libertății sale materiale și intelectuale.

Adolphe Demy, *Essai historique sur les Expositions universelles de Paris*. A. Picard et fils.

Cu toate că se ocupă numai de expozițiile de la Paris, totuși autorul reușește să pue in evidență oarecare constatări generale, și in special să arate marca insemnălată pe care expozițiile internaționale o au pentru stabilirea unor mai strînse legături, din toate punctele de vedere, între popoare.

Marcel Détéieux, *La Question monétaire en Indo-Chine*. Emile Larose.

Nu e numai o cercetare asupra monedelor din Indo-China, ci un adevărat studiu economic-social asupra ches-

lionei schimbului, partea „cea mai delicată din economia politică”, după părerea lui Stuart Mill.

H. Macrosty. *The Trust Movement in British Industry.* Longmans, 9 s. net. London, 1907.

Un studiu îngrijit asupra organizării afacerilor industriale. Acei care voesc să aibă o idee până unde a ajuns procesul de concentrare industrială, vor înțelege valoarea deosebită a acestei cărți.

P. Consiglio. *Il vagabondo e il vagabondaggio.* Roma 1906.

Trei părți are acest volum: Vagabondajul omenesc; vagabondajul în Rusia și psihologia vagabondului. Este un memoriu prezentat de autor ultimului congres al neurologilor și psihiatrilor, care a avut loc în Bordeaux, August 1895.

W. L. George. *Engines of Social Progress.* Black, 5 s. net. London, 1907.

O carte care cuprinde în o formă accesibilă multe fapte suggestive, care trebuiesc cunoscute acelor care se gîndesc la reforme sociale.

Ed. von Mayer. *Fürsten und Künstler.* „Die Kultur”, Marquardt, Berlin, 2 m. 50.

O contribuție la „sociologia artei” cum îi zice autorul, care studiază raporturile dintre diferiți principii și pictorii mari de pe vremea lor.

CRITICA, STUDII LITERARE.

Jules Claretie. *La vie à Paris.* 1906. Fasquelle.

Adunarea în volum a interesantelor eronici săptămânale de peste an ale cunoscutului scriitor francez.

Firmin Roz. *Alfred de Vigny.* Sansot.

Un mic studiu critic asupra operei marelui poet filosof. Autorul a căutat să pătrundă sufletul artistului și să explice poemele lui.

Paul Dechanel. *A l'Institut.* Calmann-Lévy.

Adunarea unor discursuri ținute la Academia franceză de către autor.

Emile Gassier. *Les Cinq cents Immortels.* Henri Jouve.

O istorie completă a Academiei franceze de la întemeierea ei până astăzi (1634—1906).

Léo Claretie. *Histoire de la Littérature française. Tome III. Les dix-huitième Siècle.*

Continuarea studiilor întreprinse de autor asupra literaturii franceze. Partea anecdotică preocupă mult pe autor.

Helene Richter. *William Blake.* Strassburg, I. H. Ed. Heitz, 1906.

Un studiu asupra marelui poet și pictor englez, în care se arată și influența sa asupra artei și poeziei engleze și americane.

Arthur Luther. *Goethe.* Jauer und Leipzig, Oskar Hellmann.

Șase prelegeri pe care autorul le-a ținut la Moscova, înaintea unui public german.

Friedrich Th. Vischer. *Briefe aus Italien.* Süddeutsche Monatshefte. 2.50 M.

Cu ocazia centenarului nașterii esteticianului german Vischer, admiratorii lui au publicat acest volum de scrisori trimise de autor la diferiți prieteni, pe cînd se afla prin Italia. În el se găsesc impresiile pe care i le-au făcut cele văzute în țara cîntecelor, a iubirei și a artelor.

Walter Raleigh. *William Shakespeare.* Macmillan, 2 sh.

Nu e nici o biografie, nici un studiu critic. E mai mult un comentariu impresionist asupra operei marelui dramaturg. Important pentru că ne arată opiniile unui învățat de talia lui Raleigh asupra lui Shakespeare.

René Gilloin. *Les célébrités d'aujourd'hui: Maurice Barrès.* Sansot, Paris.

O apologie cam prea înflăcărată a cunoscutului academician francez

Artur Symons, Aubrey Beardsley. Floury.

Traducere franceză a studiului asupra marelui artist englez, făcut de un compatriot.

Arturo Graf. *Per la nostra cultura.* Discorsi e saggi. Fratelli Treves Milano.

Conține discursul „asupra Universității viitoare” (pe care le-am rezumat în unul din numerile trecute ale „V.-R.”); Sofisme de Leone Tolstoi în fatto di arte e di eresia; Per la nostra cultura și La scioperatagine letterari Italia.

LITERATURA

Charles Deryennes. *Le peuple du Pèle.* „Mercure du France”, 3.50.

Exploatind cu dibăcie mania exploatorilor polilor, autorul ne dă prețioase lămuriri asupra a doi savanți cari rovin—ca strigoi—de la poli.

Henri Lavedan. *Les Inconsolables.* Librairie Nilsson, 3.80.

Un roman idilic al doi văduvi cari se căsătorese curind după moartea femeii cu cari amândoi pe rând au fost însurați.

Péladan. *Le Nimbe noir.* „Mercure du France”, 3.50.

Povestirea vieții unei princese ruse care se vinde pentru cauza nihilistă, și ajunge la sinucidere din desgust pentru viață.

Camille Lemonnier. *Quand j'étais homme.* Michaud, 3.50.

Aventurile unei fete pariziene, care, văzind că o femeie e prea slab înarmată pentru a rouși în viață în mod cinstit, se îmbracă bărbătește și reușește astfel să-și facă drum în viață.

Maurice Duplay. *Le Dèlire.* „Union de littérature et d'art”

Un roman în care autorul studiază redeşleptarea bestiei într'un om superior, care, după o viață de studiu, cade sub papurul unei curtezane, de care nu scapă de cil prin crimă și sinucidere.

Pierre de Toucheaud. *Les Lauriers de l'Olympe.* A. Lemerre, 3.50.

Un nou volum de versuri al cunoscutului poet și totodată cercetător în domeniul istoriei și filologiei.

Israel Zangwill. *Ghetto Comedies.* Heinemann, 6 sh.

O colecție de nuvele din viața evreilor, în care autorul, un adinc cunoscător al vieții acestora, face să defilze pe dinaintea noastră tot soiul de tipuri, de situații, de viții și de virtuți caracteristice neamului.

Giovanni Ceno. *Homo.* Nuova Antologia, Roma.

Un poem mare, scris în o serie de sonete, în care autorul ne arată luptele omului între puterea sa de suferință și dorința de triumf. Pesimismul prezent și optimismul pentru viitor sînt caracteristicile acestei opere.

CHESTIUNI MILITARE

Général André. *Cinq ans de ministère.* L. Michaud.

Un fel de dare de samă a activității de cinci ani ca ministru de războiu a autorului. Interesantă prin faptul că el a fost ministru într'o epocă foarte agitată din viața Franței.

Jules Poirier. *L'Officier, le Haut Commandement et ses aides en Allemagne.*

E un tratat arid, dar minuțios și interesant, asupra carierei ofițerilor și asupra organizării comandamentului militar în Germania. Lucrarea e scrisă în scop de a arăta francezilor superioritatea Germanilor în această privință.

L. E. Bertin. *Évolution de la Puissance défensive des navires de guerre.* Berger-Levrault, Paris.

Rezumatul unor studii făcute timp de treizeci și cinci de ani. Autorul cercetează evoluția vaselor de războiu începind de la prima fregată cuirasată și până la cele mai perfecționate nave de azi.

Pierre Baudin. *La Préparation au service militaire.* Hachette.

O broșură în care autorul, punând în evidență rolul pe care l-ar putea avea institutorii în chestiunea pregătirii copiilor pentru serviciul militar, reclamă oare-care îndrumări speciale în această privință în școlile normale de institutori.

ETNOGRAFIE, FOLK-LORE

W. F. O'Connor. *Folk-Tales from Tibet*, Hurst and Blackett, 6 sh.

Colecțiune de povești populare din Tibet. Însemnată prin aceea că poveștile sînt culese și redate întocmai cum le povestesc locuitorii. Volumul are ilustrații în culori, datorite unui artist libetan.

Hélène Vacaresco. *Nuits d'Orient, Folk-lore Roumain*. Sansot.

Legende românești publicate în limba franceză de către compatrioata noastră.

A. Constable. *Religion ancient and modern*.

O colecție de studii ce apar în editura Constable cu preț de 1 shilling volumul, și care formează o adevărată enciclopedie a științelor religioase. Au apărut până acum 14 volume.

V. Démentès. *Le Peuple algérien*. O încercare de demografie a Algeriei.

ARHEOLOGIE, CĂLĂTORII.

Ernest Lenarchand. *Le château royal de Vincennes*, H. Daragon, 7.50.

Un studiu istoric și descriptiv asupra însemnatului castel de Vincennes, care a jucat un rol alit de însemnat în istoria Franței în diferite timpuri.

Pierre Bédou. *St. Bertrand de Comminges*, A. Privat, Toulouse.

O descriere a vechii cetăți Lugdunum des Convènes, care a avut odinioară până la 80000 locuitori, iar azi a rămas un mic orașel neînsemnat.

Ch. Diehl. *Palerme et Syracuse*. Collection des villes d'art célèbres.

Impresii de călătorie în aceste localități importante mai mult prin amintirile civilizațiunii grece și romane pe care le evocă, de cît prin starea lor actuală. Bogate ilustrații.

Louis Léger. *Prague*. Collection des villes d'art célèbres. 2 vol., 9 fr.

Descrierea pilorească, însoțită de multe și frumoase ilustrațiuni, a acestui oraș. Lucrarea e cam fără sistemă, așa că nu dă o înfățișare exactă a orașului.

Compiler